

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਭੰਡਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਪਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ,-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ,—ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1953 ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 60.

ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਐਕਟ (1950 ਦਾ XXXI) - ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ 26—ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਟਡੀਅਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ- ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹੱਦ- ਭਾਵੇਂ ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇ"—ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ"—ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ" ਦਾ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ—"ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ" ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਅਰਥ-

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1950 ਵਿੱਚ, ਇਵੈਕੂਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਮੂਲ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੋਧ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 26 (1) ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 26 (2)। ਧਾਰਾ 26 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਲ (ਧਾਰਾ 12) ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੋਧ [ਧਾਰਾ 26(1)] ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ [ਧਾਰਾ 26(2)], ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 (1) ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ (ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ) ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਥ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ (ਉਚਿਤਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ) ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਕਸਟਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 26 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ, ਨੀਤੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ

ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 56 (2) (ਆਈ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 (2) ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਐਕਟ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਲ ਕੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਪਣ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ, ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ

ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨਿਆਇਕ ਪਹੁੰਚ" ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਜੇ ਕਿ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਖੋਸਲਾ ਵੱਲੋਂ 1952 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 32 ਵਿੱਚ 29 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਚ.ਐਸ. ਦੋਆਬੀਆ।

ਐਸ.ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਾਈ.ਪੀ. ਗਾਂਧੀ।

ਫੈਸਲਾ

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਪਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 29 ਮਈ, 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ।

ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਹਾਵਲਪੁਰ ਰਿਆਸਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਉਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡ ਬੇਰੋਂ ਕਾਂਗੜੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੇ-ਚਿਰਾਘ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦਾ ਪੂਰਵਜ ਰਾਮ ਦਾਸ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਹਿਜੂ ਅਤੇ ਜੱਟੂ ਸਨ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਿਜੂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਸਹਿਜੂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ। ਪਿੰਡ ਬੇਰੋਂ ਕਾਂਗੜੀ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਮੀਨ ਜੱਟੂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈ। ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਬਾਗੋਵਾਲ ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵੀ ਹੈ। ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਦੁਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬਾਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬੇਰੋਂ ਕਾਂਗੜੀ ਅਤੇ ਬਾਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬਾਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਤਾਜਪੁਰ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬਾਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਕੁਝ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਹ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇ-ਚਿਰਾਪ ਪਿੰਡ ਬੇਰੋਂ ਕਾਂਗੜੀ ਅਤੇ ਬਾਗੋਵਾਲ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸਹੀ ਖੇਤਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ 13 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਨ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਸਨਾਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਰਚ, 1950 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਸਿੰਘਾ ਮੱਲ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 23 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ (ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ) ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

"ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਾ ਮੱਲ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ ਆਪਣੀ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਦੇ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡੀ.ਜੀ.ਆਰ.ਆਰ. ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਨ ਲਏ ਗਏ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।"

ਇਹ 28 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਪੇਂਡੂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਮਾਲ ਸਹਾਇਕ ਪੁਨਰਵਾਸ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਲਈ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਚਿੱਠ 'ਜਿਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 1369/MR-50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ, 1950, ਮਾਨਯੋਗ ਪੁਨਰਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਦਾ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਿੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਸਨ। ਜਦੋਂ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਬੂ ਆਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 12 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ 1950 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ "ਪਾਲਿਸੀ ਫਾਈਲ" 'ਤੇ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਵਾਬ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ 12 ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲਾ "ਪਾਲਿਸੀ ਫਾਈਲ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 9 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਥਾਪਰ, ਤਤਕਾਲੀ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਨਦਿਆਂ, 24 ਜੁਲਾਈ, 1951 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ "ਬੇਰੂਨ ਕਾਂਗੜੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹੈਡਬਸਟ ਨੰਬਰ ਹੈ" ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵੱਖਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਾਮੱਗਰੀ ਹਨ, ਹਨ (ਏ) ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਅਤੇ (ਅ) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੇਂਡੂ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾ ਮੱਲ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਰਿਟਰਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਧਾਰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ, ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ (ਏ) ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਤਰੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਐਮ. ਜੀ. ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਉਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਅਤੇ (ਅ) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ (ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਥਾਪਰ) ਨੂੰ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਨੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ "ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ," ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਟੋਡੀਅਨ (ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਥਾਪਰ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੁਬਾਨੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 6 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਖੋਜ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ-

(i) ਕਿ 23 ਜੂਨ, 1950 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ,

(ii) ਇਹ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ 13 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ,

(iii) ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ,

(iv) ਕਿ ਸਿੰਘਾ ਮੱਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ,

(v) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਬੇਰੂਨ ਕਾਂਗੜੀ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ,

(vi) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਅਤੇ

(vii) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਲਾਂਬੜਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ -ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਆਧਾਰ (iv) ਤੋਂ (vii) ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਾਂਗ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟੀ .ਈ.ਵਾਈ. ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਹੀ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 (ਐਕਟ) ਵਿੱਚ 1950 ਦਾ ਨੰਬਰ XXXI), ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਰੁਤਬਾ (ਏ) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਹੀ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਭਾਣਜੀ (1), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ (ਅ) ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਗੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭੂਮੀ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, 1952. ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਰੁਖ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (i) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਟੋਡੀਅਨ (ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਐਨ. ਥਾਪਰ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, (ii) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ (iii) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ

ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭੁੱਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ. ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਹੁਕਮ 13 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ (ਸ੍ਰੀ. ਐਮ. ਐਸ. ਰੰਧਾਵਾ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਪੀ.ਐਨ. ਥਾਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਗਰਾਨ ਸਨ। ਕਟੋਡੀਅਨ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਵਧੀਕ ਬਨਾਮ ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 28 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, 23 ਜੂਨ, 1950 ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਕਟੋਡੀਅਨ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਟੋਡੀਅਨ ਕੋਲ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ। ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ — ਮੂਲ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 26(1), ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਧਾਰਾ 26(2)। ਧਾਰਾ 26 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 56 ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (i) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ"; ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ (ਕੇਂਦਰੀ) ਨਿਯਮ, 1950 ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 14 ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"14. ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ

ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਸ।—(1).....

"(2) ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਗਰਾਨ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ।

"(3) ਨਿਗਰਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"(4).....

"(5).....

"(6) ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨ ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। , ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ: -

(i) ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਲਾਟੀ ਕੋਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟੀ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ;

(iii) ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ-

(a) ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ (ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ;

(ਬੀ) ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ;

(c) ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤਬਦੀਲੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਉਪਲਬਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ;

(d) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਲਾਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਅੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਰਗੀ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਸਬ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੰਗਤ ਅਰਥ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਇਸ

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਯਮ 31(9) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ", ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ, ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ, ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦ "ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟੀ" ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਲਈ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6)(iii) (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ" ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਸਟਡੀਅਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 26 (1) ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਾਲਿਸੀ, ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ।, ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼। ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਚੌੜੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਭਾਗ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"54. ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।— ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਤਾਂ ਜੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 55 ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 54 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ ਨਿਯਮ 6 (iii) (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ। ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਨਿਯਮ (6) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੁਝ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਇੱਕ ਦਿੱਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (1) ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 14 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 14 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਸੇਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 14 (6) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਹੂਲਤ, ਨੀਤੀ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ। 14. ਇਹ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 56(2) (i) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰੂਕਸਟੈਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਧਾਰਾ 26 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੀਤੀਗਤ ਵਿਚਾਰਾਂ , ਲਾਭਦਾਇਕਤਾ, ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ , ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਯਮ 14 (6) (iii) (ਡੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26(2) ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 'ਸਮੀਖਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪੁਨਰ

ਜਾਂਚ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਪਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 26(2) ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ-ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿ ਕਸਟਡੀਅਨ, ਮੁਸਲਿਮ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਪੈਪਸੂ, ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 26(2) ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਬੀਬੀ ਨਜ਼ਮਾ ਖਾਤੂਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਪੀ. ਸਿਨਹਾ, ਨਿਗਰਾਨ, ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼, ਬਿਹਾਰ, ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਸਮੀਖਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਰਤਣ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਰਡਰ XLVII r ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ 1. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 26(2) ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਾ 26(1) ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਅਸਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਸਲ (ਧਾਰਾ 12) ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੋਧ (ਧਾਰਾ 26(1)) ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ (ਧਾਰਾ 26(2)) 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਫਿਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ?

ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਲਈ ਕੀ ਟੈਸਟ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਨਹੀਂ। *ਰੇਜੀਨਾ ਜੈਹਨ ਐਮ ਈਵੇਏ ਬਨਾਮ ਡਬਲਿਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* (1) ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 376, ਮਈ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇਖਦੇ ਹੈ:

"ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਰੰਟ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 'ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਬਦ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਬੈਠੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਪਣਾ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ।"

ਹਡਾਰਟ ਪਾਰਕਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ ਮੂਰਹੈਡ (2), ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਿਥ, ਸੀ.ਜੇ., 'ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ-

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਜਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਜਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੀਵਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ (ਚਾਹੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ)।

ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਕਾਉਂਟੀ ਕੌਂਸਲ (1). ਵਿੱਚ ਸਕਰਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. 'ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-

"ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ; ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਮੈਨਚੇਸਟਰ ਲੀਗਲ ਏਡ ਕਮੇਟੀ (2) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀ.ਜੇ.

ਜੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਰੋਜੀਨਾ ਬਨਾਮ ਸੇਂਟ ਲਾਰੈਂਸ ਹਸਪਤਾਲ, ਕੈਟਰਹੈਮ (3) ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲਾਰਡ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ-

"ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਦਾਸ, ਜੇ. (ਹੁਣ ਸੀ. ਜੇ.), ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ-

"ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਹਨ: (1) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਡੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਜੇ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

"ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੇਪੇਗੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਰਧ -ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ, (ਏ) ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, (ਬੀ) ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, (ਸੀ) ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ (ਡੀ)) ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1), ਦਾਸ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਜੋਂ), ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ-

"ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਵੈਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਕਸਰਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਅਚਨਚੇਤ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ 'ਤੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ -ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਾਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ?

ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਮੈਨਚੇਸਟਰ ਲੀਗਲ ਏਡ ਕਮੇਟੀ (1) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਗੋਡਾਰਡ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ 'ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੱਖਿਆ-

"ਸੱਚਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸਹੀ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ, ਕਾਨੀਆ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ-

"ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ -ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।"

ਫਿਰ ਨਕੁਡਾ ਏਸ਼ੂ ਬਨਾਮ ਐਮ ਐਫ ਡੀ ਐਸ ਜੈਰਤਨੇ (2) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਰੈਡਕਲਿਫ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ-

"ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਪਦੰਡ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਤਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀ ਹੈ?

'ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੱਜ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਡਿਕਟ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕਲਪ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੈ। *ਰਾਇਲ ਐਕੁਏਰੀਅਮ ਅਤੇ ਸਮਰ ਐਂਡ ਵਿੰਟਰ ਗਾਰਡਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ, ਲਿਮਟਿਡ, ਵੀ. ਪਾਰਕਿੰਸਨ* (1), ਲੇਪਸ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ 'ਨਿਆਂਇਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ-

"'ਨਿਆਂਇਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਅਰਥ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਮਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - ਭਾਵ, ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ।

ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ? ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ *ਐਮ ਆਰ ਨੇ ਬੀ ਜਾਨਸਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਿਲਡਰਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ* ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। (2). ਰੋਲਜ਼ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਮਾਸਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਰਾਜ ਦੇ ਹਰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸੰਬੰਧਤ। ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ, ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਆਪਣੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ: 'ਠੀਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤਾਜ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਲਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ 'ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ

ਲਈ ਪਾਬੰਦ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਰਥ-ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਆਮ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਰਥ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ। ”

ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਅਥਾਰਟੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੇ.ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ) ਵਿੱਚ ਦਾਸ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, p. 260, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੋਬਿਨਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਮੰਤਰੀ (1) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਐਮ.ਆਰ. ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ “ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਛਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੇਆਉਟ ਪਲਾਨ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਲਈ ਦਲੀਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ) ਕਿ ਲੇਆਉਟ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕ੍ਰੈਸੈਂਟ, ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।” ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ, ਰੇਲਸ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਟੈਸਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਵਾਲ, ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ: ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਦਲਣਾ ਹੈ?”

ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਅਣਪਛਾਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।“

ਤਾਂ ਜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਾ ਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ *ਐਮ ਆਰ ਇਨ ਬੀ ਜਾਨਸਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (ਬਿਲਡਰਜ਼), ਵੀ. ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ (1)*, ਪੰਨਾ 399 ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ-

“ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ , ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਜਬ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੱਥ ਸਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ , ਜੋ ਉਸਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਕੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ 'ਚ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ , ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਰਾਇਆ ਹੈ , ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਕੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।“

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ , ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਗਰਵਾਲ , ਜੇ. ਨੇ *ਅਵਯੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1)* ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇਖਦਾ ਹੈ-

“ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ -ਨਿਆਂਇਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ , ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ , ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ , ਪਰ ਉਹ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ , ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ , ਅਜਿਹਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ , ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ

ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਚਾਹੇ ਸਹੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।“

ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਗ੍ਰਹਾਊਡ ਲਾਈਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਜਾਰਜੀਆ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਬੋਲ, ਜੇ. ਵੇਖਦਾ ਹੈ -

“ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਅਸਹਿ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਤੋਲਣ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ- ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਨਾਲ; ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਬਣਾਵੇਗੀ ਜੇ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਾਨਸਿਕ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਐਕਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਵਾਲ, ਬੁਨਿਆਦ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ' ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ (ਏ) ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਅਤੇ (ਬੀ) ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਾਈਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ। ਕੂਪਰ ਬਨਾਮ ਕੂਪਰ ਵਿੱਚ। ਵਿਲਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਸਕਾਟ, ਐਲ.ਜੇ. ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ-

“ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਲੋੜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ:- (1) ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਨਹੀਂ); (2) ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਝਗੜੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੇੜੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ; (3) ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ (4) ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ

ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ (1) ਅਤੇ (2) ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ (3) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ (4) ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। (4) ਦਾ ਸਥਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਅਤੇ ਮਕਬੂਲ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰਾਮਸੇ ਬਨਾਮ ਹੋਮ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (3) ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ-

"ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ।"

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 26 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕੇਸ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਐਕਟ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਗੋਰਧਨਦਾਸ ਭਾਣਜੀ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ, ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਸਿਨੇਮਾ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਭਿਯੰਕਾਰ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਯੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਹ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਲੈ

ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਵਿਵੇਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਮੀਕਰਨ 'ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁਣ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੂੰ 'ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਹੁਣ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਹਾਜੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਆਰ. ਨਾਇਕ (1), ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ (1) (ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ), ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿ ਕਸਟਡੀਅਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੂਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (2) ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਸਟੋਰਡੀਅਨ ਮੁਸਲਿਮ ਇਵੈਕੂਈਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (3), ਨਿਯਮ 14 ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਲਾਰੀ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਵਿਚ। ਨਿਗਰਾਨ, ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਧਾਰਾ 26(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮੀਖਿਆ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਬਰਾਹਿਮ ਅਬੂਬਕਰ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਟੇਕ ਚੰਦ ਡੋਡਵਾਨੀ (5) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਰਧ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਨਿਆਇਕ ਸੁਭਾਅ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਕਟੋਰਡੀਅਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਹਨ। ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਕਾਨਿਆ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ "ਸ਼ਬਦ 'ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਤੱਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ", ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੀ. 226, ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਸਟਡੀਅਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 14 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨਿਆਂਇਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਿਆਂਇਕ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਦੇ 23 ਜੂਨ, 1950 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਜਾਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਵਧੀਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 26 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ *ਦੁਲਾਰੀ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਕਸਟਡੀਅਨ, ਇਵੈਰੂਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਐਸ.ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਚਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਰੰਧਾਵਾ ਵੱਲੋਂ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼

ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੈ, ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਗਰਾਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ (ਜੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਕੰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 26 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ" ਉਪਬੰਧ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਅਪੀਲ, ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ 23 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ 28 ਜੂਨ, 1950 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਦਾ।, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਐਸ.ਸੀ. 16

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952, ਪੈਪਸੂ 82

- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਪੈਟ 43
- (1) (1878) 2 ਐਲ.ਆਰ. ਆਈ. 371 ਪੰਨਾ 376 'ਤੇ
- (2) (1909) ਸੀ.ਐਲ.ਆਰ. 330 ਪੰਨਾ 3&7
- (1) (1931) 2 ਕੇ.ਬੀ. 215 ਪੰਨਾ 233 ਤੇ
- (2) (1952) 2 Q.B. 413 ਪੰਨਾ 429
- (3) (1953) 1 ਡਬਲਯੂ.ਐਲ.ਆਰ. 1158 ਪੰਨਾ 1162 ਤੇ
- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੰਨਾ 259 ਅਤੇ 260 'ਤੇ 1950 S.C. 222
- 1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਐਸ.ਸੀ. 222 ਤੇ ਪੰਨਾ 257
- (1) (1952) 2 Q.B. 413 ਪੰਨਾ 428-429 'ਤੇ
- 1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਐਸ.ਸੀ. 222 ਪੰਨਾ 226
- (2) 1951 ਈ. 66 ਪੰਨਾ 75 ਤੇ
- (1) (1947) 1 ਏ.ਈ.ਐਲ.ਆਰ. 851
- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਸਭ. ਪੰਨਾ 69 'ਤੇ 63
- (1) (1935) 181 ਐਸ.ਈ.ਆਰ. 834 ਤੇ ਪੰਨਾ 846
- (1) (1937) ਪੰਨਾ 340 ਅਤੇ 341 'ਤੇ 2 ਕੇ.ਬੀ.
- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਐਸ.ਸੀ. 188
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953, ਐਸ.ਸੀ. 325
- (3) (1931) 47 ਫੈਡ. 2d. ਸੀਰੀਜ਼, 621, ਪੰਨਾ 633 ਤੇ
- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952, ਐਸ.ਸੀ. 16
- (1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਬੋਮ. 440
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951, ਸ਼ਿਮਲਾ 171
- (3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1952 ਪੈਪਸੂ 12
- (4) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953 ਸਭ. 718
- (5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1953, ਐਸ.ਸੀ. 298
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1950 ਐਸ.ਸੀ. 222 ਪੰਨਾ 225 ਤੇ

Atul Sharma

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ

ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।